

Voortoets bestemmingsplan Buitengebied – deelgebied 1 (zuid en oost) - Enschede

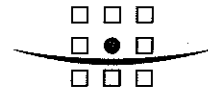
Gemeente Enschede

27 oktober 2008

Eindconceptrapport

9T6140

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

**HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING**

Entrada 301
Postbus 94241
1090 GE Amsterdam
+31 (0)20 569 77 00 Telefoon
+31 (020) 569 77 66 Fax
info@amsterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Voortoets bestemmingsplan Buitengebied –
deelgebied 1 (zuid en oost) - Enschede

Verkorte documenttitel Voortoets bestemmingsplan Buitengebied

Status Eindconceptrapport

Datum 27 oktober 2008

Projectnaam Plan mer bestemmingplan buitengebied

Projectnummer 9T6140

Opdrachtgever Gemeente Enschede

Referentie 9T6140/R001/902562/902889/Amst

Auteur(s) Francine van der Loop

Collegiale toets Arthur Hoffmann

Datum/paraaf 27-10-2008

Vrijgegeven door Marjolein Pigge

Datum/paraaf 27-10-'08

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	1
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.2	Ammoniakbeleid	5
2.2.1	Inleiding	5
2.2.2	Landelijk ammoniakbeleid	5
2.2.3	Provinciaal ammoniakbeleid	6
3	NATURA 2000-GEBIEDEN	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Aamsveen	7
3.2.1	Globale gebiedsomschrijving	7
3.2.2	Toetsingskader	7
3.2.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten	8
3.3	Buurserzand en Haaksbergerveen	9
3.3.1	Toetsingskader	9
3.3.2	Gevoeligheid habitattypen en soorten	9
3.4	Witte Veen	10
3.4.1	Globale gebiedsomschrijving	10
3.4.2	Toetsingskader	10
3.4.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten	11
3.5	Dinkelland	12
3.5.1	Globale gebiedsomschrijving	12
3.5.2	Toetsingskader	12
3.5.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten	13
3.6	Lonnekermeer	14
3.6.1	Globale gebiedsomschrijving	14
3.6.2	Toetsingskader	14
3.6.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten	14
3.7	Landgoederen Oldenzaal	15
3.7.1	Globale gebiedsomschrijving	15
3.7.2	Toetsingskader	15
3.7.3	Gevoeligheid habitattypen en soorten	17
4	TOEGESTANE ONTWIKKELINGEN	18
5	EFFECTEN	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Vermesting	20

6	CONCLUSIES	22
7	REFERENTIES	23

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Enschede is bezig met een herziening van het bestemmingsplan buitengebied, in eerste instantie is deelgebied 1 opgepakt (het gebied ten zuiden en oosten van de bebouwde kom). De herziening van het gehele bestemmingsplan is in principe conserverend van aard.

Vanuit de natuurwet- en regelgeving, worden eisen gesteld aan ingrepen in het landschap. Eventuele effecten op beschermde dier- of plantensoorten en beschermde gebieden dienen onderzocht te worden, zo ook bij het maken van een bestemmingsplan. Indien een negatief effect op beschermde soorten of gebieden optreedt (en deze niet door het treffen van mitigerende maatregelen ongedaan gemaakt kunnen worden), dient voor de uiteindelijke ingreep (de bouwfase) een ontheffing of vergunning te worden aangevraagd bij het betreffende bevoegde gezag (Ministerie van LNV of provincie). In het kader van een bestemmingsplan of een wijziging van een bestemmingsplan kan geen ontheffing of vergunning worden verleend. Er moet in deze fase van de planvorming al wel rekening worden gehouden met eventuele effecten in de uitvoeringsfase. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dient te worden aangetoond. Dit betekent dat er op voorhand geen redenen zijn dat kan worden aangenomen dat een ontheffing of vergunning niet verleend kan worden.

Het Natura 2000-gebied Aamsveen maakt onderdeel van het bestemmingsplangebied. Daarnaast ligt een aantal Natura 2000-gebieden in de directe omgeving: Buurserzand, Haaksbergerveen, Witte Veen, Dinkelland, Lonnekermeer en landgoederen Oldenzaal. Onderzocht moet worden of de ontwikkelingen die mogelijk wordt gemaakt binnen het bestemmingsplan effect kunnen hebben op deze gebieden.

In deze rapportage wordt niet ingegaan op eventuele strijdigheid van het bestemmingsplan Buitengebied voor deelgebied 1 met de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur. Dit is voor de uiteindelijke vaststelling van het bestemmingsplan wel noodzakelijk.

1.2 Doel

Het doel van deze voortoets is om zicht te geven op de kans van een significant negatief effect van het bestemmingsplan buitengebied voor deelgebied 1 op één van bovengenoemde Natura 2000-gebieden. Dit wordt gedaan door de ontwikkelingen waarin het bestemmingsplan voorziet te vergelijken met de gevoeligheden van de beschermde natuurwaarden in de betreffende Natura-2000 gebieden.

1.3 Leeswijzer

De voortoets bestaat uit de volgende onderdelen: Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op de werking van de Natuurbeschermingswet en het ammoniak beleid. Hoofdstuk 3 beschrijft de Natura 2000- gebieden, de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en verstoringfactoren waarvoor ze gevoelig zijn. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van ontwikkelingen die het bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt. In hoofdstuk 5 wordt voor deze ontwikkelingen bekeken of ze al dan niet een (significant) effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Hoofdstuk 6 geeft de conclusie van de voortoets en bepaald hoe de verdere procedure doorlopen dient te worden.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Deze wet is een wijziging op de eerdere Natuurbeschermingswet 1998 waardoor ook internationale verplichtingen uit Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en diverse verdragen (bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar betreffende de bescherming van wetlands) in de nationale regelgeving zijn verankerd.

Het merendeel van de beschermde gebieden bestaat uit gebieden die zijn aangewezen of aangemeld voor de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, de "Natura 2000-gebieden". Voor elk Natura 2000-gebied is een aanwijzingsbesluit opgesteld waarin is opgenomen voor welke soorten en/ of habitattypen het betreffende gebied van belang is. Aan de hand van deze aanwijzingsbesluiten worden instandhoudingsdoelstellingen (IHD) gedefinieerd. Deze beschrijven per soort en/ of habitatype wat de doelen zijn om de natuurwaarden in een "gunstige staat van instandhouding" te brengen en/ of te behouden. In een beheerplan moet vervolgens aangegeven worden hoe deze doelen in ruimte en tijd gerealiseerd worden en wat de beoogde resultaten in samenhang met het bestaande gebruik zijn. De beheerplannen voor de relevante Natura 2000 gebieden voor dit bestemmingsplan zijn nog niet afgerond. De provincie Overijssel is momenteel bezig met de uitwerking van beheerplannen voor 8 natura-2000 gebieden uit deze provincie, waaronder twee gebieden relevant voor dit bestemmingsplan (Dinkelland en Buurserzand/ Haaksbergerveen) . Met de resterende beheerplannen wordt begin volgend jaar gestart.

Van nieuwe activiteiten in de vorm van projecten en/ of plannen die in of rondom een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet getoetst worden of deze mogelijk negatieve effecten hebben op de soorten en/ of habitattypen en daarmee ingaan tegen de IHD. In de richtlijn is een expliciet toetsingskader opgenomen die kan worden uitgesplitst in een aantal vragen.

1. Zal het project of plan significante effecten hebben op de beschermde natuurwaarden op basis waarvan het gebied als SBZ is aangewezen?
 - NEE ⇨ project of plan is niet in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn;
 - JA ⇨ vraag 2.

2. Zijn er reeds omstandigheden in of nabij het plan- of projectgebied aanwezig die deze significante effecten kunnen wegnemen of verzachten, zodat de te beschermen natuurwaarden niet negatief beïnvloed worden?
 - JA ⇨ project of plan is niet in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn;¹
 - NEE ⇨ vraag 3.

Voortoets bestemmingsplan Buitengebied
Eindconcept

Bijlage 1
- iii -

9T6140/R001/902562/902889/Amst
27 oktober 2008

¹ Vanwege de strenge bescherming van deze groep van soorten zal niet snel tot deze conclusie gekomen worden.

3. Bij afwezigheid van verzachtende omstandigheden: zijn er alternatieven aanwezig (qua projectlocatie- of uitvoering) waarmee de significante effecten niet of in mindere mate zullen optreden?
JA ⇒ project of plan is in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn, tenzij projectopzet wordt aangepast;
NEE ⇒ vraag 4.

4. Bij afwezigheid van alternatieven: zijn er, ter rechtvaardiging van de te verwachten significante effecten op de te beschermen natuurwaarden dwingende redenen van groot openbaar belang met het project gemoeid?
JA ⇒ vraag 5;
NEE ⇒ project of plan is in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn.

5. Bij aanwezigheid van een groot openbaar belang: op welke wijze zal de negatieve beïnvloeding gecompenseerd worden?

Het toetsingstraject is schematisch weergegeven in figuur 1.1. De verschillende toetsen worden hieronder besproken.

Oriëntatiefase of voortoets

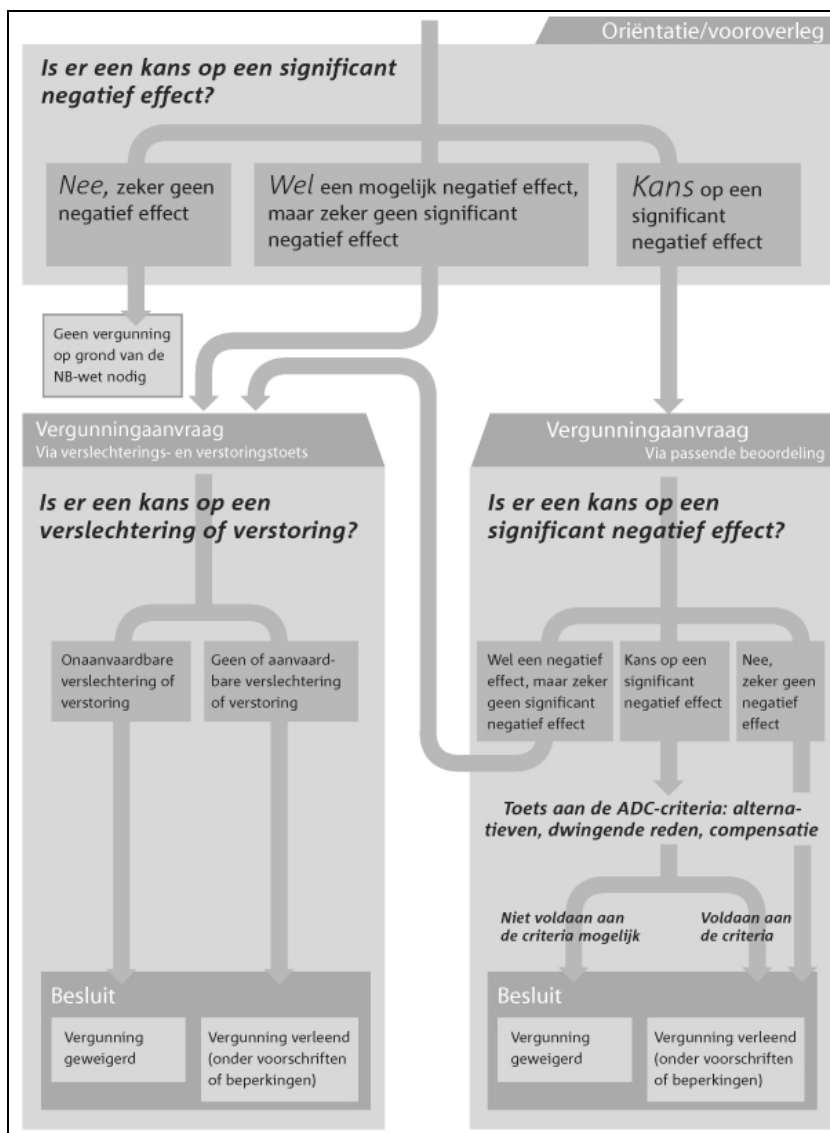
De eerste stap in de habitattoets betreft de vraag of de voorgenomen activiteit mogelijk negatieve effecten heeft voor de beschermde natuurwaarden. Indien negatieve effecten zijn uit te sluiten, is de habitattoets voltooid en kan het project of plan worden voortgezet. Wanneer negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, is voor de voortgang van het project een vergunning noodzakelijk. Bij de vergunningaanvraag moet nagegaan worden of de effecten al dan niet van significant negatieve betekenis zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Verslechterings- en verstoringstoets

Indien significante effecten zijn uit te sluiten voldoet een verslechterings- of verstoringstoets. Hierbij wordt nagegaan of de verwachte verslechtering of verstoring gezien de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar zijn. Veelal hebben aanvaardbare niet significante effecten betrekking op tijdelijke en/ of kleinschalige ingrepen en wordt (onder bepaalde voorwaarden) een vergunning verleend.

Passende beoordeling

Permanente en grootschalige ingrepen hebben mogelijk wel een significant negatief effect. Een vergunning wordt dan alleen verleend indien voldaan wordt aan drie criteria: er is geen volwaardig alternatief (bijvoorbeeld in de vorm van uitvoering of locatie), het plan of project kent een dwingende reden van groot openbaar belang (bijvoorbeeld veiligheid) en de negatieve effecten worden vooraf gecompenseerd (bijvoorbeeld door realisatie van geschikt leefgebied elders).

Figuur 1.1. Schematisering habitattoets (uit: Ministerie van LNV, 2005)

2.2 Ammoniakbeleid

2.2.1 Inleiding

Omdat de belangrijkste ontwikkeling binnen dit bestemmingsplan het vastleggen van de uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven is, wordt hieronder het beleid ten aanzien ammoniak depositie besproken.

2.2.2 Landelijk ammoniakbeleid

In 2007 is het Toetsingskader voor ammoniakdepositie rondom Natura 2000-gebieden opgesteld. Dit is opgesteld als "tussenoplossing" voor het toetsen van ammoniakdepositie tot het moment dat de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden vastgesteld zijn. Belangrijk onderdeel van het toetsingskader vormde de drempelwaarde van 5 procent. Dit hield in dat als na uitbreiding de ammoniakdepositie

door een veehouderij op de dichtstbijzijnde rand van het natuurgebied niet hoger is dan vijf procent van de kritische depositiewaarde voor het natuurgebied, de vergunning verleend kon worden.

Op 29 februari 2008 heeft de Raad van State negatief geadviseerd over de Ontwerp AMvB Ammoniak. Op 26 maart 2008 heeft de Raad van State een Nbw-vergunning vernietigd, omdat het Toetsingskader Ammoniak en Natura 2000 in strijd is met de Habitatrichtlijn. Totdat de beheerplannen afgerond zijn moet daarom, voor een uitbreiding of nieuwe vestiging waarbij significante effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, een passende beoordeling worden uitgevoerd.

Momenteel wordt ondermeer door de commissie Trojan naar oplossingen gezocht om deze toetsing te vereenvoudigen. Er wordt bijvoorbeeld onderzocht of alleen getoetst wordt aan de kritische depositiewaarden of dat er andere mogelijkheden van toetsing zijn wanneer het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen via andere wegen, bijvoorbeeld door beheermaatregelen te blijven uitvoeren, kan worden gegarandeerd.

2.2.3 Provinciaal ammoniakbeleid

De provincie Overijssel is momenteel bezig met de uitwerking van beheerplannen voor acht Natura-2000 gebieden uit deze provincie, waaronder Dinkelland en Buurserzand Haaksbergerveen. Met de resterende beheerplannen wordt begin volgend jaar gestart. Daarnaast streeft de provincie er voor om in januari 2009 een voorstel te doen voor het ammoniak beleid in haar provincie (Persoonlijk mededeling Rob Messelink, Provincie Overijssel). Basis hiervoor vormt de handreiking ammoniak van LNV, die in oktober of november uit zal komen. Daarnaast worden de resultaten van onderzoek van Alterra meegenomen over de effectiviteit van de ammoniak maatregelen in en om Natura 2000-gebieden in Overijssel (Gies et al., 2008). Uit dit onderzoek blijkt ondermeer dat de bijdrage van lokale landbouwbedrijven aan de depositie op Natura 2000-gebieden in Overijssel gering is. Gebiedsgerichte maatregelen om de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen worden daarom niet als (kosten)effectief gezien.

3 NATURA 2000-GEBIEDEN

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de Natura 2000-gebieden die in en rondom het plangebied liggen. Er wordt een globale gebiedsbeschrijving van het gebied gegeven, de instandhoudingsdoelstellingen worden benoemd en er wordt beschreven waarvoor de habitattypen en soorten gevoelig zijn. De informatie is afkomstig van de website van het LNV; de effectenindicator, het aanwijzingsbesluit en de betreffende gebiedendocumenten. In bijlage 1 is een kaart opgenomen met de ligging van de Natura 2000 gebieden ten opzichte van het plangebied. Het Aamsveen is het enige gebied dat in het plangebied ligt. Witte Veen en Buurserzand, Haaksbergerveen liggen erg dicht bij het plangebied. De andere natuurgebieden liggen op een iets grotere afstand.

3.2 Aamsveen

3.2.1 Globale gebiedsomschrijving

Het Aamsveen is een hoogveengebied dat ooit deel uitmaakte van een veel groter hoogveencomplex, dat zich ook over de grens heen uitstrekt. Het gedeelte op Nederlands grondgebied is betrekkelijk klein, maar omvat een goed ontwikkelde gradiënt van hoogveen in het oosten naar het beekdallandschap in het westen. De vegetatie verandert van hoogveen met natte heide via vochtige heide en heischrale graslanden op de overgang naar natte schraalgraslanden in het beekdal zelf. Langs de randen van het veen komen natuurlijke berkenbroekbossen voor met gagelstruweel. Het broekbos langs de beek is van een zeer gevarieerde samenstelling met soorten van rijkere bodems.

3.2.2 Toetsingskader

Het Aamsveen is aangewezen voor zes habitattypen. In tabel 3.1 staat een samenvatting van de instandhoudingsdoelstellingen van deze habitattypen. Voor de eerste drie habitattypen (Vochtige heide, Droge heide en Heischrale graslanden) geldt een behoudsdoelstelling. Voor Herstellende hoogvenen geldt een verbeteringsdoelstelling van de kwaliteit en voor Hoogveenbossen een vergroting van het oppervlak. Voor Vochtige alluviale bossen geldt een verbetering van kwaliteit en omvang.

Het gebied is ook aangewezen voor de Kamsalamander. Voor deze soort geldt een behoudsdoelstelling zowel voor de oppervlakte als van de kwaliteit van zijn leefgebied.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelstellingen Aamsveen

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	=
H4030 - Droge heiden	--	=	=
H6230 - *Heischrale graslanden	--	=	=
H7120 - Herstellende hoogvenen	+	=($<$)	$>$
H91D0 - *Hoogveenbossen	-	$>$	=
H91E0-C Vochtige alluviale bossen		$>$	$>$
Kamsalamander	-	=	=

* betreft een prioritair habitattype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.2.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In onderstaande tabel is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting en, met uitzondering van Alluviale vochtige bossen, zeer gevoelig voor vermesting. De meeste habitattypen zijn ook zeer gevoelig voor verdroging. De Habitatrictlijnsoort Kamsalamander is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging en bewuste verandering in soortensamenstelling

Tabel 3.2 Instandhoudingsdoelstellingen en de verstoringfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Herstellende hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

- 1. Oppervlakteverlies
- 2. Versnippering
- 3. Verzuring
- 4. Vermesting
- 5. Verzoeting
- 6. Verzilting
- 7. Verontreiniging
- 8. Verdroging

- 9. Vernatting
- 10. Verandering stroomsnelheid
- 11. Verandering overstroomingsfrequentie
- 12. Verandering dynamiek substraat
- 13. Verstoring door geluid
- 14. Verstoring door licht
- 15. Verstoring door trilling
- 16. Optische verstoring

17 Verstoring door mechanische effecten
 18 Verandering in populatiedynamiek

19 Bewuste verandering
 soortensamenstelling

3.3 Buurserzand en Haaksbergerveen

Het gebied Buurserzand en Haaksbergerveen bestaat uit twee deelgebieden. Het Haaksbergerveen in het zuiden is een veenputtencomplex met goed ontwikkelde gradiënten naar het omliggende zand- en (baserijk) leemlandschap. Door vernattingsmaatregelen in het verleden zijn de nog aanwezige, met hoogveenvegetatie begroeide veenpakketten veranderd in drijftillen, die qua vegetatie sterk lijken op moerasheiden. Er is een afwisseling van veenputten en dijkjes. Het Buurserzand in het noorden is een heidegebied op voormalig stuifzand. Er komen hier op uitgebreide schaal natte heidebegroeiingen voor met her en der zwakgebufferde vennen, afgewisseld met droge heide met jeneverbesstruweel.

3.3.1 Toetsingskader

Het Buurserzand, Haaksbergerveen is aangewezen voor zeven habitattypen en twee Habitatrichtlijnsoorten. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen samengevat. Voor Stuifzandheiden met Struikheide, Zwakgebufferde vennen, Jeneverbesstruwelen, Atlantische hoogvenen en Herstellende hoogvenen geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. Voor Vochtige heide, Actieve hoogvenen en hoogveenossen geldt daarnaast een verbeteropgave voor de oppervlakte. Voor de Kamsalamander en de Grote modderkruiper geldt een behoudsdoelstelling voor de oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied.

Tabel 3.3 Instandhoudingsdoelstellingen Buurserzand en Haaksbergerveen

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2310 - Stuifzandheiden met struikheide	--	>	>
H3130 - Zwakgebufferde vennen	-	=	>
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	=
H5130 - Jeneverbesstruwelen	-	=	>
H7110A - *Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	--	>	>
H7120 - Herstellende hoogvenen	+	=(\leq)	>
H91D0 - *Hoogveenbossen	-	>	=
Grote modderkruiper	-	=	=
Kamsalamander	-	=	=

* betreft een prioritair habitatype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.3.2 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In tabel 3.4 is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting en, met uitzondering van de Jeneverbesstruwelen, zeer gevoelig voor vermessing. De beschermde soorten zijn zeer

gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, versterking door mechanische effecten en bewuste verandering in soortensamenstelling.

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelstellingen van het Buurserzand en Haaksbergerven en de versterkingfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Stuifzandheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jeneverbesstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Herstellende hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.

1. Oppervlakteverlies	12 Verandering dynamiek substraat
2 Versnippering	13 Versterking door geluid
3 Verzuring	14 Versterking door licht
4 Vermesting	15 Versterking door trilling
5 Verzoeting	16 Optische versterking
6 Verzilting	17 Versterking door mechanische effecten
7 Verontreiniging	18 Verandering in populatiedynamiek
8 Verdroging	19 Bewuste verandering
9 Vernatting	soortensamenstelling
10 Verandering stroomsnelheid	
11 Verandering overstromingsfrequentie	

3.4 Witte Veen

3.4.1 Globale gebiedsomschrijving

Het Witte Veen met het Duitse Witte Venn is een vrij klein en ondiep voormalig hoogveen (komveen) dat vooral van belang is vanwege een hoogveenrestant met vochtige heide en enkele vennen. Een groot deel van het gebied is in de 20ste eeuw ontgonnen, in het niet ontgonnen deel is veel bos opgeslagen. Door inrichtingsmaatregelen wordt geprobeerd de kwaliteit van het gebied te vergroten en uiteindelijk ook herstel van het hoogveen te bereiken.

3.4.2 Toetsingskader

Het Witte Veen is aangewezen voor zeven habitattypen en één Habitatrichtlijnsoort. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen samengevat. Voor zwakgebufferde vennen, Vochtige heide, Atlantische hoogvenen en herstellende

hoogvenen geldt een verbeterdoelstelling. Voor Atlantische hoogvenen geldt daarnaast een verbeteropgave voor de oppervlakte. Voor de Kamsalamander geldt een verbeteropgave voor de kwaliteit van zijn leefgebied en een behoudsdoelstelling voor de oppervlakte van zijn leefgebied.

Tabel 3.5 Instandhoudingsdoelstellingen Witte veen

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3130 - Zwakgebufferde Vennen	-	=	>
H3160 - Zure vennen	-	=	=
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>
H4030 - Droge heiden	--	=	=
H7110A - *Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) [complementair]	--	>	>
H7120 - Herstellende hoogvenen	+	= (<)	>
H91D0 *Hoogveenbossen	-	=	=
Kamsalamander	-	=	>

* betreft een prioritair habitatype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.4.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In onderstaande tabel is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting en, met uitzondering van Zwak gebufferde vennen en Zure vennen, zeer gevoelig voor vermessing. Met uitzondering van de Droge heide zijn ook alle habitattypen zeer gevoelig voor verdroging. De Habitatrichtlijnsoort, de Kamsalamander, is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging en bewuste verandering in soortensamenstelling.

Tabel 3.6 Instandhoudingsdoelstellingen van het Witte veen en de verstoringfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zure vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Herstellende hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

■ n.v.t.

■ onbekend

1. Oppervlakteverlies	12 Verandering dynamiek substraat
2 Versnippering	13 Verstoring door geluid
3 Verzuring	14 Verstoring door licht
4 Vermesting	15 Verstoring door trilling
5 Verzoeting	16 Optische verstoring
6 Verzilting	17 Verstoring door mechanische effecten
7 Verontreiniging	18 Verandering in populatiedynamiek
8 Verdroging	19 Bewuste verandering
9 Vernatting	soortensamenstelling
10 Verandering stroomsnelheid	
11 Verandering overstromingsfrequentie	

3.5 Dinkelland

3.5.1 Globale gebiedsomschrijving

Het gebied Dinkelland bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijbeken, waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, en een drietal gevarieerde heideterreinen langs de Puntbeek en Rammelbeek, te weten Punthuizen, Stroothuizen en het Beuninger Achterveld. De Dinkel is een kleine laaglandrivier. Bovenstrooms van de aftakking van het Omleidingskanaal heeft de Dinkel een vrij natuurlijke hydrodynamiek. Benedenstrooms van deze aftakking is de hydrodynamiek sterk gereguleerd. Landschappelijk is het een gaaf beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De losliggende delen nabij Punthuizen bestaan uit vochtige en droge heide en heischrale graslanden en blauwgraslanden, afgewisseld met bosjes.

3.5.2 Toetsingskader

Het gebied Dinkelland is aangewezen voor acht habitattypen en één Habitatrictlijnsoort. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen samengevat. Voor Zwakgebufferde vennen, Vochtige heide, Stroomdalgraslanden en Blauwgraslanden geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. Voor Droge heide, Stroomdalgraslanden en Blauwgraslanden geldt daarnaast een verbeteropgave voor de oppervlakte. Voor de Rivierdonderpad geldt een verbeteropgave voor de kwaliteit van zijn leefgebied en een behoudsdoelstelling voor de oppervlakte van zijn leefgebied.

Tabel 3.7 Instandhoudingsdoelstellingen Dinkelland

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3130 - Zwakgebufferde Vennen	-	=	>
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>
H4030 - Droge heiden	--	>	=
H6120 - *Stroomdalgraslanden	--	>	>
H6230 - *Heischrale graslanden	--	==	==

H6410 - Blauwgraslanden	--	>	>
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen	--	=	=
H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=
Rivierdonderpad	-	=	=

* betreft een prioritair habitatype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.5.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In onderstaande tabel is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting.

De Stroomdalgraslanden zijn zeer gevoelig voor verzuring. Vochtige heide, Droge heide en Blauwgraslanden zijn zeer gevoelig voor vermesting. Zwak gebufferde vennen en Vochtige heide zijn zeer gevoelig voor verdroging en Droge heide en Heischrale graslanden zijn zeer gevoelig voor vernatting. De Habitatrictlijnsoort de Rivierdonderpad, is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door mechanische effecten en bewuste verandering in soortensamenstelling.

Tabel 3.8 Instandhoudingsdoelstellingen van het Dinkelland en de verstoringfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig

1. Oppervlakteverlies
2. Versnippering
3. Verzuring
4. Vermesting
5. Verzoeting
6. Verzilting
7. Verontreiniging
8. Verdroging
9. Vernatting
10. Verandering stroomsnelheid
11. Verandering overstromingsfrequentie

12. Verandering dynamiek substraat
13. Verstoring door geluid
14. Verstoring door licht
15. Verstoring door trilling
16. Optische verstoring
17. Verstoring door mechanische effecten
18. Verandering in populatiedynamiek
19. Bewuste verandering soortensamenstelling

3.6 Lonnekermeer

3.6.1 Globale gebiedsomschrijving

Het Lonnekermeer is een relatief jong landgoed waar een tweetal gegraven waterplassen in liggen. Deze oligotrofe tot mesotrofe meren herbergen zeldzame pionierbegroeiingen. Naast het landgoed beslaat het gebied ook het aangrenzende 'De Wildernis', een kleinschalig beekdallandschap met vochtige en droge heiden, heischrale graslanden, blauwgraslanden en dotterbloemhooiland. Aan de oostzijde zijn heideveldjes te vinden.

3.6.2 Toetsingskader

Het Lonkermeer is aangewezen voor zes habitattypen en één Habitatrichtlijnsoort. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen samengevat. Voor zwakgebufferde vennen en Droge heide geldt een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit. Voor Droge heide en Stroomdalgraslanden geldt een verbeteropgave voor de oppervlakte. Voor de Gevlekte witsnuitlibel geldt een behoudsdoelstelling voor de kwaliteit en de oppervlakte van zijn leefgebied.

Tabel 3.9 Instandhoudingsdoelstellingen Lonkermeer

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3130 - Zwakgebufferde Vennen	-	=	>
H3160 - Zure vennen	-	=	=
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	=
H4030 - Droge heiden	--	>	>
H6230 - *Heischrale graslanden	--	==	==
H6410 - Blauwgraslanden	--	=	=
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	--	=	=

* betreft een prioritaire soort of habitatype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.6.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In onderstaande tabel is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting.

Vochtige heide, Droge heide en Blauwgraslanden zijn zeer gevoelig voor vermessing. Zwak gebufferde vennen, Zure vennen en Vochtige heide zijn zeer gevoelig voor verdroging en Droge heide en Heischrale graslanden zijn zeer gevoelig voor vernatting. De Habitatrichtlijnsoort, de Gevlekte witsnuitlibel is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, verzuring, verzilting en verdroging.

Tabel 3.10 Instandhoudingsdoelstellingen van het Lonkermeer en de verstoringfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zure vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig

1. Oppervlakteverlies	12 Verandering dynamiek substraat
2 Versnippering	13 Verstoring door geluid
3 Verzuring	14 Verstoring door licht
4 Vermesting	15 Verstoring door trilling
5 Verzoeting	16 Optische verstoring
6 Verzilting	17 Verstoring door mechanische effecten
7 Verontreiniging	18 Verandering in populatiedynamiek
8 Verdroging	19 Bewuste verandering
9 Vernatting	soortensamenstelling
10 Verandering stroomsnelheid	
11 Verandering overstromingsfrequentie	

3.7 Landgoederen Oldenzaal

3.7.1 Globale gebiedsomschrijving

Het gebied Landgoederen Oldenzaal ligt aan de voet van de stuwwal van Oldenzaal tussen Oldenzaal, Losser en Lutte. Het zuidelijk deel omvat het westelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, opgaand geboomte, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De bossen bestaan uit eiken-berkenbos, beuken-eikenbos, eiken-haagbeukenbos en elzen-vogelkersbos. Voorts komen doornstruwelen voor en restanten van droge rivierduingraslanden. In het gebied liggen een aantal landgoederen die bestaan uit een afwisseling van naald- en loofbos, houtwallen, weilanden en akkers. Een groot deel van het gebied bestaat uit oud beuken- en eikenbos. In Boerskotten ontspringt de Snoeijinksbeek. In het noordelijk deel ligt een heuvelachtig terrein met een afwisseling van oude loof- en naaldbossen, graslanden (waaronder dotterbloemhooilanden), houtwallen en boerderijen. Aan de voet van de Tankenberg liggen enkele bronnen.

3.7.2 Toetsingskader

Het gebied is aangewezen voor drie habitattypen en één Habitatrichtlijnsoort. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen samengevat. Voor Eiken-

haagbeukbossen en Uude eikenbossen geldt een verbeterdoelstelling voor de oppervlakte. Voor Oude eikenbossen geldt tevens een verbeteropgave voor de kwaliteit. Voor de Kamsalamander geldt een behoudsdoelstelling voor de kwaliteit en een verbeteropgave voor de oppervlakte van zijn leefgebied.

Tabel 3.11 Instandhoudingsdoelstellingen Landgoederen Oldenzaal

Habitattypen	Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H9160A - Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	--	>	=
H9190 - Oude eikenbossen	-	>	>
H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=
H1166 Kamsalamander	-	>	=

* betreft een prioritair habitatype. Dit betekent dat Nederland voor het instandhouden van deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

3.7.3 Gevoeligheid habitattypen en soorten

In onderstaande tabel is weergegeven voor welke storingsfactoren het gebied gevoelig is. Alle beschermde habitattypen zijn zeer gevoelig voor verzilting.

De Oude eikenbossen zijn zeer gevoelig voor vermesting. De Vochtige alluviale bossen zijn zeer gevoelig voor verdroging. De Habitatrichtlijnsoort, de Kamsalamander, is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging en bewuste verandering in soortensamenstelling.

Tabel 3.12 Instandhoudingsdoelstellingen van het Landgoederen Oldenzaal en de verstoringsfactoren waar zij gevoelig voor zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Eiken-haagbeukenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oude eikenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ...onbekend

- 1. Oppervlakteverlies
- 2. Versnippering
- 3. Verzuring
- 4. Vermesting
- 5. Verzoeting
- 6. Verzilting
- 7. Verontreiniging
- 8. Verdroging
- 9. Vernatting
- 10. Verandering stroomsnelheid
- 11. Verandering overstroomingsfrequentie

- 12. Verandering dynamiek substraat
- 13. Verstoring door geluid
- 14. Verstoring door licht
- 15. Verstoring door trilling
- 16. Optische verstoring
- 17. Verstoring door mechanische effecten
- 18. Verandering in populatiedynamiek
- 19. Bewuste verandering soortensamenstelling

4 TOEGESTANE ONTWIKKELINGEN

De herziening van het gehele bestemmingsplan is in principe conserverend van aard. Binnen dit bestemmingsplan is wel groeimogelijkheid voor agrarische bedrijven, ten opzichte van de bestaande (niet planologische) situatie. Het grootste agrarische bedrijfsgebouw wat in de bestaande situatie op de kavel is aanwezig is, mag in oppervlakte bijgebouwd worden. Door deze uitbreidingsmogelijkheid is het ook toegestaan de veestapel uit te breiden. Er zijn (vooralsnog) geen voorwaarden opgenomen m.b.t. het aantal dieren per bedrijf. De kavels waar gebouwd mag worden zijn vastgelegd in het bestemmingsplan en zijn 1 tot 1,5 hectare groot. De uitbreidingsmogelijkheid geldt voor elk agrarisch bedrijf ongeacht het type (zowel melkveehouderij als varkenshouderij) en is niet afhankelijk van de ligging ten opzichte van natuurgebieden. In het vorige bestemmingsplan waren de bedrijfskavels niet begrensd met een bouwblok.

Naast agrarische bedrijvigheid zijn er geen andere ontwikkelmogelijkheden in dit bestemmingsplan opgenomen. Uitgangspunt is dat er bij de recreatieve bestemmingen, zoals recreatiegebied het Rutbeek en de camping De Twentse Es, geen uitbreidingsmogelijkheden zijn. Dit zelfde uitgangspunt is van toepassing op de aanwezige tuincentra en bijzondere bedrijvigheid zoals het crematorium.

5 EFFECTEN

5.1 Inleiding

Uit hoofdstuk 4 is gebleken dat er alleen ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor agrarische bedrijven. Omdat deze over het plangebied verspreid liggen kunnen er effecten optreden in alle in hoofdstuk 3 genoemde natuurgebieden. Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende natuurgebieden redelijk overeen komen. De meeste gebieden zijn aangewezen voor Hoogveen, Hoogveenbossen, Vennen (zwak gebufferd en zuur) en heide (Droge en Natte heide). De landgoederen van Oldenzaal zijn alleen aangewezen voor boshabitattypen.

In onderstaande tabel zijn de storingsfactoren die kunnen optreden als gevolg van uitbreiding van de agrarische bedrijvigheid opgenomen. Aangegeven is of de meeste habitattypen hier gevoelig, zeer gevoelig of niet gevoelig voor zijn (zie hoofdstuk 3). Omdat de uitbreidingen allemaal buiten Natura 2000-gebieden plaats zullen vinden zijn versnippering en oppervlakte verlies niet aan de orde. Uit de tabel blijkt dat van de verstoringsfactoren vermessing de meeste effecten kan hebben. Deze verstoringsfactor wordt in de volgende paragraaf verder besproken.

Tabel 5.1 Verstoringsfactoren als gevolg van uitbreiding van de agrarische bedrijvigheid en de gevoeligheid van beschermde habitattypen en soorten hiervoor

Verstoringsfactor	Fase	Gevoeligheid habitatype	Gevoeligheid habitasoorten
Verzuring	Gebruiksfase	De meeste habitattypen zijn hier niet gevoelig voor. Alleen Stroomdalgraslanden zijn hier zeer gevoelig voor enkele andere habitattypen zijn er gevoelig voor	Alleen de Gevlekte witsnuitlibel zeer gevoelig, ander soorten niet gevoelig
Vermesting	Gebruiksfase	Bijna alle habitatype zeer gevoelig	Gevoelig of zeer gevoelig
Verontreiniging	Gebruiksfase	Bijna alle habitattypen gevoelig	Zeer gevoelig of gevoelig
Verstoring door geluid	met name in de aanleg fase	N.V.T	Onbekend
Verstoring door licht	met name in de aanleg fase	N.V.T	Onbekend
Verstoring door trilling	met name in de aanleg fase	N.V.T	Onbekend
Optische verstoring	met name in de aanleg fase	Gevoelig	Zeer gevoelig, gevoelig of onbekend
Mechanische verstoring	met name in de aanleg fase	Gevoelig	Zeer gevoelig, gevoelig of onbekend

De meeste habitattypen zijn niet gevoelig voor verzuring. De overige factoren zijn vooral in de aanlegfase van belang en zullen alleen een rol spelen bij locaties die zeer dicht bij de Natura 2000-gebieden liggen. Naast vermessing zijn de meeste habitattypen zeer gevoelig voor verzilting, verdroging of juist vernatting (zie hst 3). Toename van

agrarische bedrijvigheid veroorzaakt geen verzilting of vernatting. Omdat alle gebieden momenteel al in agrarisch gebruik zijn en grondwaterstand daarom al aangepast is op de landbouw, zal er ook geen extra verdroging optreden als gevolg van de uitbreiding.

5.2 Vermesting

Uit tabel 5.1 blijkt dat bijna alle habitattypen zeer gevoelig zijn voor veresting. Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater. Stoffen die leiden tot veresting kunnen ook leiden tot verzuring. Voor verzuring zijn de betreffende habitattypen, met uitzondering van Stroomdalgraslanden, niet (zeer) gevoelig. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater. Hier zijn de betreffende habitattypen gevoelig voor, maar niet zeer gevoelig.

De groei in de beschermde habitattypen (bossen, vennen, hoogvenen en heidevelden) worden van nature gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

In tabel 5.2 is de kritische depositiewaarden van de betreffende natuurgebieden weergegeven en de achtergronddepositie in de omgeving van de Natura 2000 gebieden. Voor elk gebied geldt dat de achtergronddepositie zeer veel hoger is dan de kritische depositiewaarden. Daarnaast is voor een aantal zeer gevoelige habitattypen, bijvoorbeeld Hoogvenen, Droge heide en Zwak gebufferde vennen, een verbeterdoelstelling in kwaliteit opgenomen. Iedere verhoging van de depositie en dus extra overschrijding van de kritische belasting, hoe gering ook, kan daarom als een 'significant effect' beschouwd worden. Omdat het toetsingskader ammoniak (zie paragraaf 2.2.2) niet meer van kracht is, moet elke agrarische uitbreiding afzonderlijk getoetst worden.

Tabel 5.2 Kritische depositiewaarden Natura-2000 gebieden (Bronnen: Dobben en Rinsberg, 2008 & website Milieu en Natuurplanbureau)

Gebied	Kritische depositiewaarde (mol N/ha/jaar)	Achtergronddepositie in de gebieden in 2007 (mol N/ha/jaar)
Aamsveen	400	Circa 2800
Buurserzand en Haaksbergerveen	400	Circa 2800
Witte Veen	400	Circa 2700
Dinkelland	410	Circa 2500
Lonnekermeer	410	Circa 3600
Landgoederen Oldenzaal	1100	Circa 2500

Bij de individuele toetsing moet het aantal dieren, het staltype, de exacte ligging van de kwalificerend(e) habitatype(n), de overheersende windrichting en de hoogte van emissiepunt meegenomen worden. Daarnaast kan gekeken worden naar de mogelijkheid om te salderen. Dit houdt in dat de emissie van ammoniak van een stoppende agrariër onder voorwaarden kan worden overgenomen door het bedrijf dat wil uitbreiden.

Omdat het Aamsveen binnen het plangebied ligt en Witte Veen en Buurserzand, Haaksbergerveen heel dicht bij het plangebied ligt, is de kans dat uitbreidende agrariërs effecten hebben op deze gebieden het grootst. De overige gebieden liggen verder van het plangebied verwijderd omdat er echter geen kwantiteitseisen aan de uitbreiding van de veestapel gesteld worden, zijn effecten op deze gebieden ook niet op voorhand uit te sluiten.

6 CONCLUSIES

Ondanks dat het bestemmingsplan conserverend van aard is, hebben de agrarische bedrijven mogelijkheid tot uitbreiden.

Het is op voorhand niet uit te sluiten dat deze uitbreidingen significant negatieve effecten op de aanwezige beschermde gebieden hebben (Aamsveen, Buurserzand, Haaksbergerveen, Witte Veen, Dinkelland, Lonnekermeer en Landgoederen van Oldenzaal). Al deze gebieden zijn zeer gevoelig voor vermessing en voor een aantal habitattypen geldt een verbetering doelstelling voor de kwaliteit. Omdat de achtergronddepositie in de betreffende Natura 2000-gebieden veel hoger is dan de kritische depositiewaarden van de beschermde habitattypen leidt iedere toename in theorie tot significant negatieve effecten. Omdat het toetsingskader ammoniak (zie paragraaf 2.2.2) niet meer van kracht is, moet elke agrarische uitbreiding afzonderlijk getoetst worden. Bij de individuele toetsing moet het aantal dieren, het staltype, de exacte ligging van de kwalificerend(e) habitatype(n), de windrichting en de hoogte van emissiepunt meegenomen worden. Daarnaast kan gekeken worden naar de mogelijkheid om te salderen (emissie van ammoniak van een stoppende agrariër wordt onder voorwaarde overgenomen door het bedrijf dat wil uitbreiden).

Omdat negatieve effecten op Natura-2000 gebieden niet op voorhand uit te sluiten zijn, is het niet mogelijk de uitbreidingen van de agrarische bedrijfsgebouwen via een rechtstreekse bouwtitel op te nemen. Het is wel mogelijk om voor de uitbreidingen een bevoegdheid voor een binnenplanse wijziging, als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder c nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro), op te nemen in het bestemmingsplan. Binnen het bestemmingsplan kunnen wel locatievoorwaarden van de uitbreidingen vastgelegd worden. Indien er voor deze constructie gekozen wordt, betekent dit dat het voor dit bestemmingsplan niet noodzakelijk is om een Passende beoordeling uit te voeren en de Planmer procedure niet doorlopen hoeft te worden. Als in een later stadium een ontheffing voor uitbreiding voor een individuele locatie aangevraagd wordt, is het bij een verwachte toename in emissie noodzakelijk om een passende beoordeling uit te voeren. Op dit moment werken zowel de provincie Overijssel als het ministerie van LNV aan een handreiking om deze toetsing te vereenvoudigen.

7 REFERENTIES

Gies, E., Bleeker, A. en Dobben van H. (2006). Onderbouwing significant effect depositie op natuurgebieden. Een onderzoek naar de wijze waarop in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn getoetst kan worden of vergunningverlening kan leiden tot significante negatieve effecten op de natuur. Alterra en ECN. April 2006 –eindconcept 28 april 2006

Ministerie van LNV (2005) Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998

Ministerie van LNV (2005) Handreiking bestemmingsplannen en Natuurwetgeving

Ministerie van LNV (2007) Toetsingskader Ammoniak rondom Natura 2000-gebieden

Gies, T.J.A.; Kros, J.; Voogd J.C.& Smidt R.(2008) Effectiviteit ammoniakmaatregelen in en rondom de Natura2000-gebieden in de provincie Overijssel. Alterra Wageningen 2008

Dobben van H.& en Rinsberg van A. (2008) Overzicht van kritische depositiewaarde van stikstof toegepast op habitattypen en Natura-2000 gebieden. Wageningen. Alterra rapport 164

Websites

[www. mnp.nl](http://www.mnp.nl)

http://mapserver.mnp.nl/website/GCN/mnp_depositie_viewer/viewer.htm?service=GCN_depo_n_2007_0108

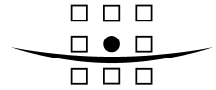
www.minlnv.nl

www.overijssel.nl

www.raadvanstate.nl

=0=0=0=

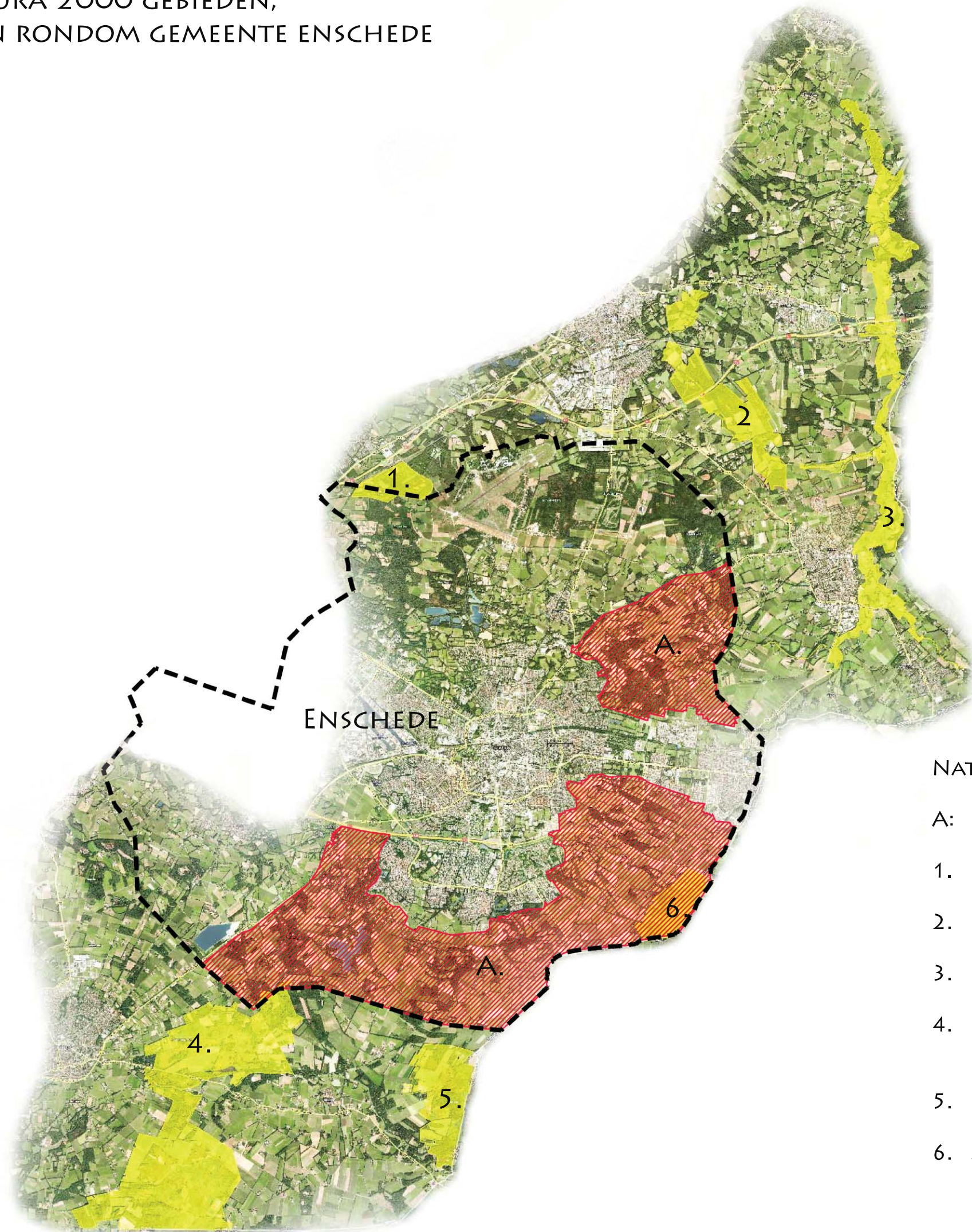
A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

Bijlage 1 **Ligging Natura 2000-gebieden in relatie tot het** **plangebied**

NATURA 2000 GEBIEDEN;
IN EN RONDOM GEMEENTE ENSCHEDE

NATURA 2000 GEBIEDEN

A: BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED - DEELGEBIED 1.

1. LONNEKERMEER, GEMEENTE ENSCHEDE EN DINKELLAND,
2. LANDGOEDEREN OLDENZAAL, GEMEENTE LOSSER EN OLDENZAAL
3. DINKELLAND, GEMEENTE DINKELLAND, LOSSER
4. BUURSERZAND EN HAAKSBERGERVEEN,
GEMEENTE BERKELLAND, ENSCHEDE EN HAAKSBERGEN,
5. WITTE VEEN, GEMEENTE HAAKSBERGEN
6. AAMSVEEN, GEMEENTE ENSCHEDE